Fiqhi ya ‘Ibada yenye picha zilizochorwa

Hukumu za Kiislamu zilizowepesishwa

Tohara | Swala | Funga | Zakat | Hijja

Dr . Abdullah Bahmmam

Tarjama
Dr Abdalla Khatib

Marejeo
Sheikh Salim Barhayan
Ustadh Said Abdu
Ustadh Ahmed Yasin Mustafa
Sheikh Said Bawazir

Zaaka ya (vitu) vinavyotoka ndani ya ardhi

Mlango wa Zakat

2

Zaka za Vinavyo toka Ardhini

Vinavyo toka Ardhini

Kila kinachotoka ndani ya ardhi, na kinawezekana kunufaika nacho.

Kinachotoka ndani Ardhini ni Sampuli mbili: ni Nafaka na Matunda na Madini, na Hazina iliyozikwa Ardhini

Yaliyomo

Kwanza: Nafaka na Matunda

Nafaka

Kila tembe (mbegu) inayohifadhiwa katika mtama, ngano na mfano wa hii.

Matunda

Kila tunda linalohifadhiwa kama tende, na zabibu, na lozi.

Hukumu ya kutoa Zaka ya nafaka na matunda

Zaka ya nafaka na matunda ni wajibu, kwa kauli ya Mwenyezi Mungu ﷻ: {Na toeni haki yake siku ya kuvunwa kwake}. (Al-An-am: 141); na kwa kauli ya Mtume ﷺ: (Kwa yaliyo nyunyiziwa (maji) ya mbinguni (yaani mvua) au mito au kama yamemea yenyewe[1] (inafaa mtu atoe) ushuri moja (yaani atoe sehemu moja kwa kumi ya mavuno atakayopata (1/10), na yaliyonyunyiziwa kwa kumwagiwa maji[2] nusu ushuri (yaani atoe sehemu moja kwa tano yamavuno atakayopata (1/20)"[3].

Masharti ya kuwajibika kwa Zaka ya nafaka na matunda

1.Iwe ni katika (mavuno) yanayohifadhika.

Ikiwa si mavuno ya kuhifadhika, na ni mavuno ya chakula chake cha siku basi hakuna Zaka ya kutolewa hapo; kwasababu sio ya kuhifadhiwa hayakuzidi mahitaji yake ya kula kwake kwa kila siku, hivyo basi hayamtoshelezi mahitaji yake; kwa kukosekana utulivu wa kunufaika (na yale mavuno).

2. Iwe ni (mavuno) yanayopimwa.

Na hii iwe ni katika (mavuno) yanayopimwa kwa mizani ili kulinganishwa na saaq, nayo ni kipimo (fulani), hii inaashiria kutambulika kwa mavuno hayo; kwa kauli ya Mtume ﷺ: (Hakuna katika nafaka, wala tende Zaka yoyote mpaka ifike saaq tano [4]) [5].

Basi ikiwa sio mavuno yanayopimwa kama vile mboga, na mabogaboga, hakuna Zaka kwa vitu hivi.

3. Iwe imemea kwa kupandwa na mtu katika Ardhi yake.

Ama yaliyomea peke yake bila kupandwa na mtu Mavuno hayo hayana Zaka.

4. Mavuno yafikie Nisabu.

Nayo ni Makapu matano, kwa kauli ya Mtume ﷺ: (Hakuna katika nafaka wala tende Zaka yoyote mpaka ifike saaq tano)[6], na hii itakuwa ni swaa'(Pishi) mia tatu, nayo ni sawa na (612kg) katika ngano nzuri, na yanachanganywa matunda ya aina moja pamoja ya mwaka mzima ili kukamilisha nisabu; kama sampuli tofautitofauti za tende, kwa mfano tende za sukkari zinachanganywa na tende za barhy, kwasababu ni sampuli za mavuno aina moja, wala haifai kuchanganya aina tofauti ya mavuno kwa nyengine, hivyo basi haifai kuchanganya ngano kwa shayir, wala ngano kwa tende.

Wakati wa kuwajibika kutoa Zaka ya Nafaka na Matunda.

Inawajibika utoaji wa Zaka katika nafaka pindi pale zitakapokomaa kuwa tayari, na katika matunda pale yatakapoanza kuonesha uzuri wake, kwa hali ya kwamba yamefikia kuwa mazuri kulika, na atakayeuza matunda au nafaka baada ya wakati

(1) Yamemea yenyewe: Ni mavuno yaliyomea kwa kunywa maji bila ya kunyunyuziwa maji, ima ni kwa unywevu wa mizizi yake kuwa na umajimaji au kupitia kwa mvua na umajimaji (kama vile hali ya umande) na mito.
(2) Yaliyonyunyiziwa kwa kumwagiwa maji (na mtu mwenyewe): Yaani amemwagia maji na akagharamika katika kuyatoa hayo mavuno.
(3) Imepokewa na Bukhari.
(4) Al - Wasaq: Ni Sawa na Pishi 60.
(5) Imepokewa na Muslim.
(6) Imepokewa na Muslim.

wake wa kuwajibika kutolewa Zaka basi Zaka itakuwa ni kwa aliyeuza, kwasababu alikuwa akimiliki mavuno hayo wakati ule wa kuwajibika kutolewa Zaka.

Kiwango kinachowajibika kwa Zaka ya nafaka na matunda

1. Yalazimu kutoa ushuri (10%) Kwa (mavuno) ambayo kwamba hayakunyunyiziwa maji Kwa kuenezewa (na mtu) au kwa kugharamika (kwa mtu), kama vile yaliyonyunyiziwa kwa maji ya mvua au mito.
2. Yalazimu kutoa nusu ushuri (5%) kwa yaliyo nyunyiziwa kwa kuenezwa (na mtu) na kugharamika, kama yale yanayo nyunyiziwa kwa maji ya visima.
3. Yalazimu kutoa rubui tatu ya ushuri (7.5%) kwa yaliyo nyunyiziwa kutumia njia zote mbili, kama vile yanayo nyunyiziwa mara nyengine kwa maji ya mvua na mara nyengine kwa maji ya visima.

Na dalili ni kauli ya Mtume ﷺ: (Kwa yaliyo nyunyiziwa kwa maji ya mbinguni na mito, na maziwa (yatolewe Zaka) ushuri, na kwa yaliyo nyunyiziwa kwa kutumia saania[1] (yatolewe Zaka) nusu ushuri)[2].

Pili: Madini na hazina iliyozikwa Ardhini

Madini

Ni chochote kinachotolewa ndani ya ardhi ambacho kwamba sio sampuli ya ardhi kama vile dhahabu, fedha, vyuma, na vijiwe vya tunu kama vile almasi na rubi, na risasi, na vyenginevyo katika vitu asili vinavyotolewa ndani ya Ardhi.

Hazina iliyozikwa ardhini

Ni Mali iliyozikwa ndani ya ardhi kwa kuekwa na mtu, kutokana na dhahabu, na fedha, na mfano wa vitu hivi.

(1) Saania: Ni mnyama anayetumika kunyweshea
(2) Imepokewa na Muslim.

Kuharibika kwa Nafaka na Matunda

Nafaka zikiharibika au matunda bila ya kuharibiwa na mtu au kushindwa kuzichunga vizuri, basi hakuna Zaka kwa mavuno hayo, ikiwa kuharibika kwake baada ya kupita mda wa kuwajibika kwake kwa kushindwa kuzichunga vizuri, au kuyaharibu mavuno kwa kusudi jambo hili halimuondoshei mtu jukumu la kutoa Zaka, atalazimika atekeleze jukumu hili hivyo hivyo.

Zaka za Asali

Ameeleze Ibnu Abdulbar (R) kwamba Jumuhuri ya wanavyoni kwamba asali haitolewi zaka nahilo ndilo lililo wazi, kwa sababu hakuna dalili katika Qur'ani wala katika Hadithi ya kuwajibisha kuitolewa zaka, na asili nikutowajibika lolote mpaka ipatikane dalili ya kuwajibisha

Hukumu ya zaka ya madini na hazina iliyozikwa ardhini

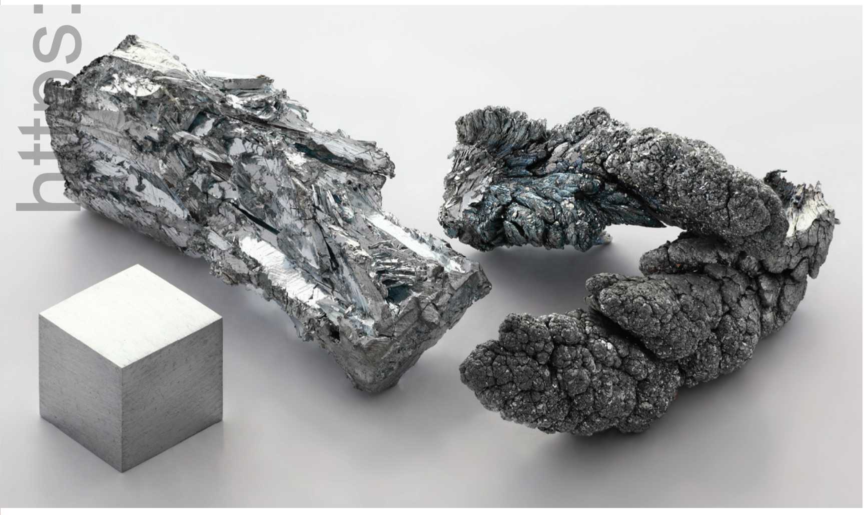
Ni lazima; kwa kauli ya Mwenyezi Mungu ﷻ: {Enyi mlioamini! Toeni katika vile vizuri mlivyovichuma, na katika vile tulivyokutoleeni katika ardhi} (Al-Baqarah: 267), na kauli ya Mtume ﷺ: (Na katika hazina iliyozikwa_ardhini (toeni) khumusi (1/5))[1].

Masharti ya kutoa zaka ya hazina iliyozikwa ardhini

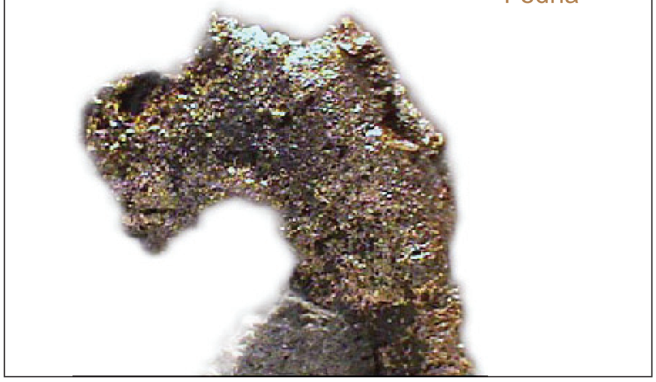
Hakuna masharti yoyote ya zaka ya hazina iliyozikwa_ardhini, basi atakapomiliki mtu hio hazina iliyozikwa_ardhini anafaa kutoa zaka yake moja kwa moja.

Kiwango cha kuwajibika mtu kutoa zaka ya madini na hazina iliyozikwa ardhini

Ni wajibu mtu kutoa khumusu (1/5) kwa kichache au kingi atakachopata katika madini na hazina iliyozikwa_ardhini, kwa jumla ya kauli ya Mtume ﷺ: (Na katika hazina iliyozikwa_ardhini (toeni) khumusi)[2].

Dhahabu

Fedha

Risasi

Chuma

(1) Imepokewa na Bukharin a Muslim.
(2) Imepokewa na Bukharin a Muslim.